

**Program działania
Teatru Ziemi Rybnickiej
na lata 2023-2028**

Teatr Ziemi Rybnickiej – jako główna instytucja kultury Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego.

Niniejszy program powstał w oparciu o zapisy koncepcji funkcjonowania teatru na lata 2016-2022, którą przedłożyłem w Urzędzie Miasta Rybnika na początku obecnie trwającej kadencji. Wdrożenie jej okazało się kierunkiem właściwym - Teatr Ziemi Rybnickiej (zwany dalej także TZR) stał się główną instytucją Subregionu Zachodniego o repertuarze i działaniach daleko wykraczających poza granice regionu.

Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat, przy użyciu zastanych zasobów ludzkich oraz porównywalnej dotacji do lat poprzednich, w znacznym stopniu wzrosła liczba wydarzeń, ich poziom artystyczno-organizacyjny oraz uzyskiwane przychody.

Dla zobrazowania działań najlepiej posłużą liczby w analizie porównawczej 3 lat od powierzenia mi funkcji dyrektora:

Wydarzenia						
Lata	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ilość	179	215	156	347	388	472
Przychody własne						
PLN	1.152.553	1.423.797	1.137.383	1.697.929	2.002.014	2.986.087

Skuteczność działań i ich zgodność z literą prawa wykazał audyt wewnętrzny Urzędu Miasta Rybnika przeprowadzony w roku 2021 i zakończony bardzo dobrym wynikiem.

Rybnik nieustannie wzmacnia swoją pozycję stolicy Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego, zarówno w sferze gospodarczej, edukacyjnej jak i kulturalnej. Jako dyrektor Teatru Ziemi Rybnickiej czynię i czyniłem będę szereg starań i działań dla podniesienia oferty programowej instytucji wpisującej się w progresywny rozwój miasta.

Biorąc pod uwagę zmienne czynniki zewnętrzne (ekonomiczne, społeczne, pandemiczne czy nawet wojenne) program TZR podlegać musi ewaluacji i powinna charakteryzować go elastyczność uwzględniająca ewentualne korekty kierunków rozwoju i funkcjonowania instytucji.

W latach 2020/21, kiedy świat zamarł z powodu pandemii wirusa Covid 13, konieczne było podjęcie szeregu trudnych decyzji celem przystosowania instytucji do powstałej sytuacji, utrzymania zatrudnienia i szybkiego powrotu do nowej, popandemicznej rzeczywistości. Zastosowane działania pokazały, że jesteśmy przygotowani na wprowadzanie dynamicznych zmian oraz odnajdujemy się w sytuacjach kryzysowych.

W najbliższych latach, biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną kraju i zmniejszającą się zasobność portfela mieszkańców, konieczne będzie podejmowanie kroków mających na celu zrównoważenie zewnętrznych czynników związanych głównie z szalejącymi cenami energii i powszechną drożyzną. Konieczne będzie wprowadzenie zasad racjonalizacji funkcjonowania celem pozyskania oszczędności energetycznych oraz zmiana modelu biznesowego zawieranych kontraktów, na takie, które pozwolą podzielić ryzyko organizacyjne

czy finansowe na organizatora i kontrahenta. Obecnie prowadzone rozmowy dotyczące planowanych wydarzeń na rok 2023 pokazują zrozumienie obu stron i coraz częściej udaje nam się zawierać kontrakty na zasadzie podziału wpływów czy wynajmu naszej infrastruktury.

Jako dyrektor będę czynił starania mające na celu utrzymanie aktualnego poziomu programowo-artystycznego, uwzględniając panujące realia, potrzeby organizatora - miasta Rybnika i swoje własne ambicje organizacyjne.

Misja

Zgodnie z zapisami statutu, TZR realizuje cele i zadania w dziedzinie wychowania przez sztukę, edukacji kulturalnej, upowszechniania kultury i sztuki.

Do podstawowych zadań TZR należy:

- 1) organizowanie spektakli teatralnych, operowych, kabaretowych i innych, z uwzględnieniem potrzeb edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży,
- 2) koordynowanie organizacji plenerowych imprez miejskich,
- 3) animowanie życia muzycznego poprzez organizowanie koncertów symfonicznych, kameralnych i innych form muzycznych,
- 4) organizowanie wystaw, konkursów, imprez plenerowych, przeglądów, festiwali oraz innych cyklicznych imprez artystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji kultury lokalnej,
- 5) wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego poprzez prowadzenie zespołów artystycznych, organizowanie stacjonarnych i wyjazdowych warsztatów, organizowanie kół zainteresowań i klubów hobbystów,
- 6) upowszechnianie sztuki filmowej,
- 7) współpraca, w tym również międzynarodowa, z placówkami oświatowymi, instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi oraz organizacjami pozarządowymi w dziedzinie kultury i sztuki,
- 8) prowadzenie wielokierunkowej działalności w zakresie upowszechniania kultury, sztuki i nauki w Klubie Kultury „Harcówka”,
- 9) prowadzenie Punktu Informacji Miejskiej „Halo! Rybnik”,
- 10) prowadzenie działalności wydawniczej i redakcyjnej,
- 11) organizowanie wszelkiego rodzaju kursów specjalistycznych i szkoleń.

Dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów i realizacji zadań konieczna będzie kontynuacja dotychczasowej działalności, ale także podjęcie nowych wyzwań organizacyjnych i inwestycyjnych, wynikających z potrzeby ciągłego rozwoju i zaspokajania potrzeb odbiorców usług kultury.

Główne pola działań

I. Organizacja imprez kulturalnych:

- utrzymanie i rozwój istniejących przedsięwzięć, kształtowanie wydarzeń wiodących na wysokim poziomie artystycznym, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom odbiorców kultury,
- nawiązywanie dalszej współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej, w celu wspólnej realizacji projektów kulturalnych,
- udoskonalanie oferty programowej TZR i otwarcie się na nowe inicjatywy i trendy kulturowe z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń i osiągnięć w oparciu o diagnozę potrzeb kulturalnych i specyfikę regionu,
- dalsze tworzenie oferty o szerokim wachlarzu programowo-gatunkowym, dla szerokiego grona odbiorców, od imprez z kręgu kultury wysokiej po wydarzenia popularne,
- działalność kinowa – głównie edukacyjna, rozwijanie dyskusyjnego klubu filmowego, małej akademii filmowej i innych cykli poznawczych; prezentacja sztuki na dużym ekranie i produkcji z najważniejszych scen muzycznych Świata,
- prezentacja najlepszych produkcji teatralnych i estradowych scen śląskich,
- prezentacja najlepszych produkcji teatralnych i estradowych scen polskich.

II. Współtworzenie kultury:

Rybnik nieustannie jest miastem o bardzo dużym potencjale twórczym. Działa tutaj wiele stowarzyszeń, grup, twórców indywidualnych i instytucji, z którymi współpraca może dać nową jakość dla organizowanych wydarzeń, ale także otworzyć nowe pola działania. Teatr Ziemi Rybnickiej jako główna instytucja kultury miasta pełnić będzie rolę podmiotu stymulującego i koordynującego proces twórczy. Dla dalszego rozwoju konieczne będą:

- ponowne zdiagnozowanie potencjału twórczego Rybnika: stowarzyszenia, grupy twórcze, artyści indywidualni,
- rozwijanie bardzo dobrej współpracy ze szkołą muzyczną, towarzystwem muzycznym i innymi jednostkami organizacyjnymi miasta Rybnika,
- organizacja konkursu ofert kulturalnych inicjatyw lokalnych – co pozwoli wykazać się twórcom nieinstytucjonalnym,
- umożliwienie korzystania z infrastruktury instytucji,
- kooprodukcja wydarzeń z instytucjami profesjonalnymi.

Jako przykład niech posłużą wyjątkowo cenne współpracy przy takich produkcjach jak „Chachary” (spektakl Teatru Safo, na motywach książki Józefa Musioła) czy „Drach” kooprodukcja z Teatrem Śląskim, na podstawie powieści Szczepana Twardocha.

III. Działalność zespołów amatorskiego ruchu artystycznego:

- podtrzymanie jakości artystycznej i rozwój działających grup,
- poszukiwania nowych form aktywności twórczej, w oparciu o rozpoznanie potrzeb społeczności lokalnej i możliwości rynku usług kulturalnych – konkurs ofert,
- dalsze działania zmierzające w kierunku produkcji własnych dzieł estradowych typu musical, wodewil czy spektakl z wykorzystaniem potencjału kilku czy nawet wszystkich grup jednocześnie – działalność synkretyczna,
- współprodukcja spektakli z uznanymi teatrami amatorskimi naszego regionu.

Na przestrzeni dwóch ostatnich lat Teatr Ziemi Rybnickiej wyprodukował kilka własnych spektakli teatralnych, musicalowych czy tanecznych wykorzystując działające w placówce grupy artystyczne, ale także zapraszając do współpracy twórców zawodowych. Szczególnie udana okazała się współpraca z Teatrem Lalek Marka Żyły, która w konsekwencji pozwoliła stworzyć kilka spektakli repertuarowych.

IV. Edukacja kulturalna i zwiększenie możliwości uczestnictwa w ważnych regionalnych wydarzeniach kulturalnych:

- organizacje wydarzeń dla szkół, ogólnodostępnych i z wyraźnym walorem edukacyjno-wychowawczym,
- organizacja kreatywnych wydarzeń dla najmłodszych widzów – potencjalnych odbiorców kultury „na Żywo”,
- organizacja konkursów i festiwali stymulujących proces twórczy dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- organizacja warsztatów i spotkań kreatywnych,
- organizacja spektakli edukacyjnych,
- organizacja koncertów edukacyjnych,
- organizacja wystaw edukacyjnych.

V. Działalność impresaryjna:

Teatr Ziemi Rybnickiej, posiadający profesjonalną wielkogabarytową scenę z orkiestronem, profesjonalnym systemem teatralnym i estradowym jest obiektem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych najemców np. agencji artystycznych. Prowadzone będą dalsze działania podnoszące prestiż naszej instytucji celem pozyskania atrakcyjnych, wpisujących się w naszą misję wydarzeń, przynoszącym pozytywne skutki finansowe i dającym bezpieczeństwo organizacyjne w czasach destabilizacji gospodarczej.

VI. Działalność filii Teatru Ziemi Rybnickiej:

1. Punkt Informacji Miejskiej „Halo! Rybnik”

- stałe polepszanie oferty promocyjnej miasta,
- produkcja unikatowych materiałów miejskich,
- rozwijanie działań kreatywnych - funkcja mini domu kultury w sercu miasta,
- rozwijanie współpracy z organizacjami turystycznymi oraz innymi punktami informacji.

2. Klub Kultury Harcówka

- działania w kierunku lepszego wykorzystania infrastruktury miejsca,
- stworzenia miejsca dla kreatywnych działań senioralnych - stworzenie Centrum Aktywności Seniora,
- stworzenie oferty programowej ze specjalnymi potrzebami - klub jest jednopoziomowy z pełną dostępnością dla osób niepełnosprawnych,
- zmiana nazwy placówki celem rozszerzenia walorów promocyjnych miejsca.

3. Centrum Edukacji Artystycznej

W związku z realizacją inwestycji Centrum Edukacji Kulturalnej i planowanym przekazaniu instytucji w strukturę Teatru Ziemi Rybnickiej konieczne będzie stworzenie spójnej koncepcji jej działania i wyłonienia odpowiedniej kadry, przygotowanej do prowadzenia tak wyspecjalizowanej placówki, aspirującej do organizacji profesjonalnych wystaw uznanych artystów sztuk wizualnych. Koncepcja kierunków działań będzie podstawą do

wyposażenia instytucji w niezbędne zasoby, urządzenia techniczne i ekspozycyjne pozwalające na nowoczesną formę prezentacji sztuki.

VII. Działania promocyjne:

Konieczne są ciągłe działania promocyjno-marketingowe celem dotarcia z ofertą do większej grupy odbiorców oraz zbudowania pozytywnego wizerunku instytucji z naciskiem na jej wiodącą rolę w regionie. Działania te prowadzone będą m.in. poprzez nawiązanie umów partnerskich z lokalnymi, regionalnymi i ogólnopolskimi wydawnictwami informacyjnymi, zakupie usług reklamowych dla wybranych wydarzeń oraz wykorzystaniu nowoczesnych źródeł informacji (potencjał sieci społecznościowych Facebook, Twitter, e-mail marketingu, ...).

VIII. Działania wizerunkowe:

TZR będzie instytucją zorganizowaną i prowadzoną w sposób spójny, z naciskiem na działania przyjazne dla środowiska naturalnego. Ograniczymy zużycie plastiku, będziemy używać papieru pochodzącego z recyklingu, ograniczymy zakupy materiałów i drobnego sprzętu biurowego wytworzonych z materiałów zanieczyszczających środowisko naturalne, zmniejszymy liczbę druków i standardowych materiałów promocyjnych. W trakcie wydarzeń plenerowych promować będziemy działania zwiększające świadomość wśród ich uczestników, między innymi przez stosowanie kubków wielorazowych czy opakowań biodegradowalnych.

IX. Działania finansowo-organizacyjne:

- racjonalizacja wydatków,
- zwiększenie dyscypliny finansowej jednostki,
- maksymalizacja sprzedaży usług,
- pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, krajowych i strukturalnych oraz ze źródeł prywatnych – sponsoring,
- prowadzenie polityki oszczędnościowej,
- monitoring przepisów prawnych,
- podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez organizację szkoleń i warsztatów,
- rozwój bazy sprzętowej niezbędnej do realizacji zadań statutowych TZR.

X. Działania infrastrukturalne:

- stałe inwestycje w infrastrukturę teatru: remonty, modernizacje, ulepszenia,
- podnoszenie jakości infrastruktury,
- opracowanie koncepcji rewitalizacji otoczenia budynku teatru, z powiększeniem parkingu – zadaszeniem parkingu dolnego,
- przeprowadzenie remontu sali widowiskowej, w oparciu o powstałą już koncepcję architektoniczną oraz projekt wykonawczy.

Niniejszy program będzie podlegał stałemu monitoringowi i korygowaniu jego założeń względem aktualnej sytuacji ekonomicznej, gospodarczej i organizacyjnej.